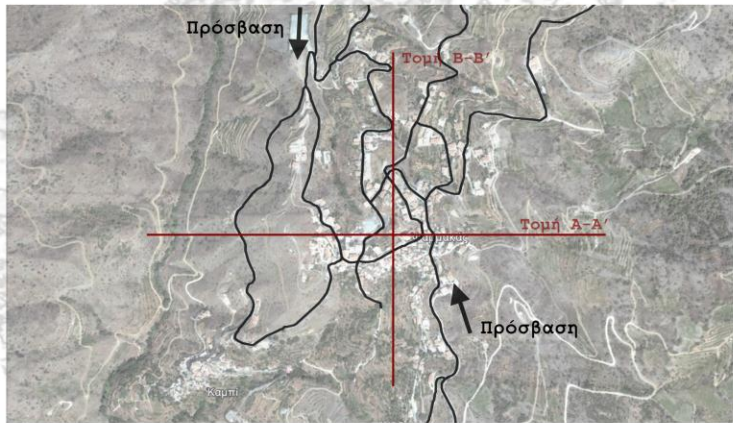

Εναλλαγή δημοσίου-ιδιωτικού χαρακτήρα

Τοποθεσία-Γειτνιάσεις-Προσανατολισμός

Γενική Προσβασιμότητα-Κύριοι Δρόμοι

Αγροτικές Ασχολίες-Αμπελώνες

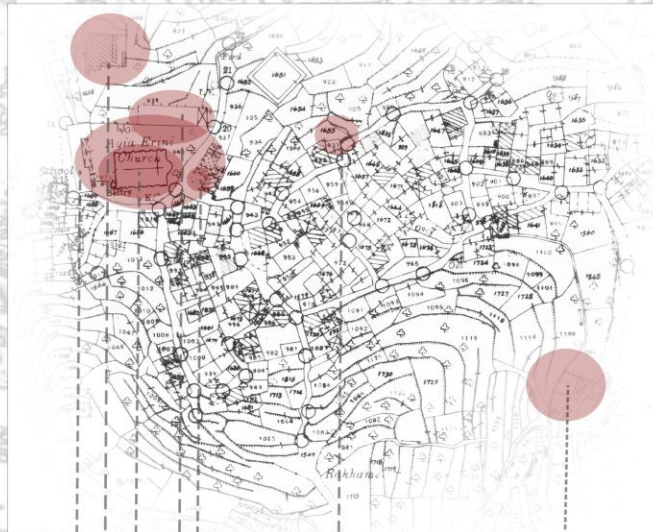

Γεωργίου Ζωή_Προδρόμου Αναστασία_Στυλιανού Μιχαηλίνα

Τομή Α-Α'

Τομή Β-Β'

Πλατεία | Εκκλησία | Καφενείο | Σύλλογος | Κοσκινάς-Πηγή νερού
 Δημοτικό Σχολείο | Σύλλογος

Γενικά Στοιχεία:

-Ορεινό χωριό της επαρχίας Λευκωσίας

-Νοτιοδυτικά της Λευκωσίας, 40 χιλιόμετρα από την πρωτεύουσα

-Κτισμένο σε υψόμετρο 970 μέτρων, βουνό "Λαξιά" 1401 μέτρα ύψος

-Νότια του χωριού το βουνό Στραυρόπευκος με υψόμετρο 1234 μέτρα, είναι το σύνορο τριών επαρχιών: Λευκωσίας - Λεμεσού - Λάρνακας

-Πληθυσμός: 400 κάτοικοι

-Ασχολίες: Αγροτική γεωργία (Αγγουράκια, ντομάτες, σταφύλι, κρασί κτλ.)

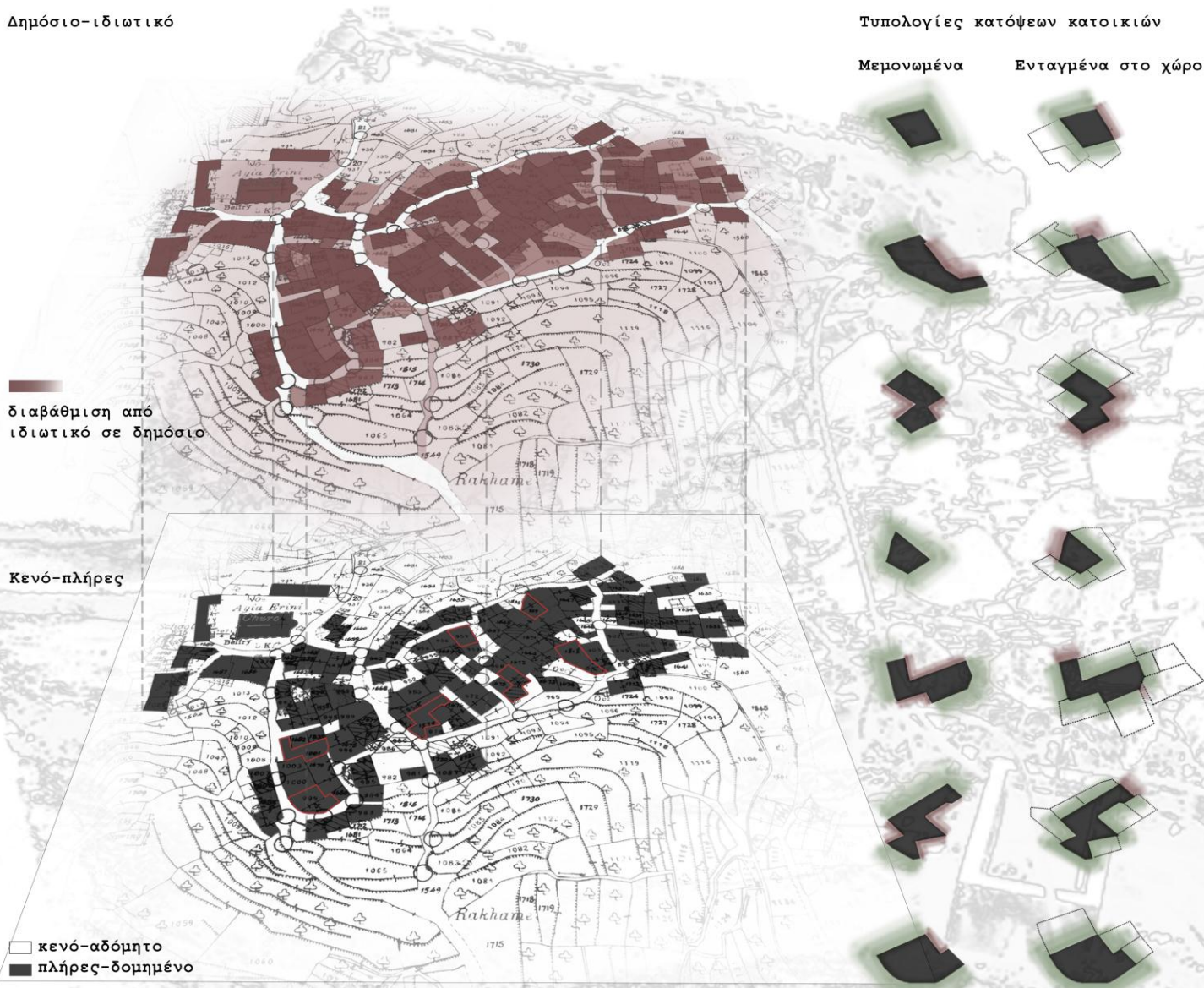
-Δυσκολίες: Άσχημες καιρικές συνθήκες το χειμώνα

-Ισχυρίζεται από την εποχή του Βυζαντίου

-Ονομασία: Προήλθε από το επίθετο ή το επάγγελμα του πρώτου ανθρώπου που κατοίκησε στο Φαρμακάς, ο οποίος έφτιαχνε φάρμακα από τα πολλά βότανα που φύτρωναν στην περιοχή. Μια δεύτερη εξήγηση είναι πως από την περιοχή μαζεύαν βότανα για τα φάρμακα που έφτιαχναν οι καλόγεροι του Μαχαιρά. Μια τρίτη εξήγηση για το όνομα του χωριού θεωρείται ότι προήλθε από το «φαρματζιην», το τσουχτερό κρύο που υπάρχει τους χειμωναίτικους μήνες στο χωριό.

Εισαγωγικά Στοιχεία

Δημόσιο-ιδιωτικό

-Η εναλλαγή του χαρακτήρα δημοσίου-ιδιωτικού χώρου γίνεται σύμφωνα με το δομημένο-αδόμητο, όπου δομημένο είναι το πιο ιδιωτικό και αδόμητο το πιο δημόσιο. Οι ενδιάμεσοι χώροι εναλλάζουν το χαρακτήρα τους ανάλογα με το πού παρατηρείται συγκέντρωση του δομημένου, όπου γίνονται πιο ιδιωτικοί, και με την αρραίωση του δομημένου οι ενδιάμεσοι αδόμητοι χώροι αποκτούν πιο δημόσιο χαρακτήρα.

Παρατηρήσεις

-Οι τυπολογίες των κατόψεων ποικίλουν σε μορφολογία λόγω της συνεχόμενης δόμησης που παρατηρείται και της όσο το δυνατό μεγαλύτερης εκμετάλλευσης του οικοπέδου.

-Οι διάφοροι τύποι κατόψεων μεμονωμένοι από το δομημένο-αδόμητο περιβάλλον σχηματίζουν χώρους-"αγκαλιές" εσωστρεφείς που ευνοούν την ιδιωτικότητα και συλλογικότητα και χώρους πιο εξωστρεφείς που δεν την ευνοούν. Εντάσσοντας αυτούς τους τύπους στο δομημένο-αδόμητο περιβάλλον τους, παρατηρείται ότι διαφοροποιούνται αυτοί οι χώροι που ευνοούν ή όχι την ιδιωτικότητα είτε λόγω της συνεχόμενης δόμησης είτε λόγω της ύπαρξης αδόμητων χώρων δημοσίων όπως δρόμοι ή ημιδημόσιων όπως μονοπάτια και αδιέξοδα.

■ χώρος που ευνοεί ιδιωτικότητα
 ■ χώρος που δεν ευνοεί ιδιωτικότητα

Εναλλαγή χαρακτήρα πλήρες-δομημένου

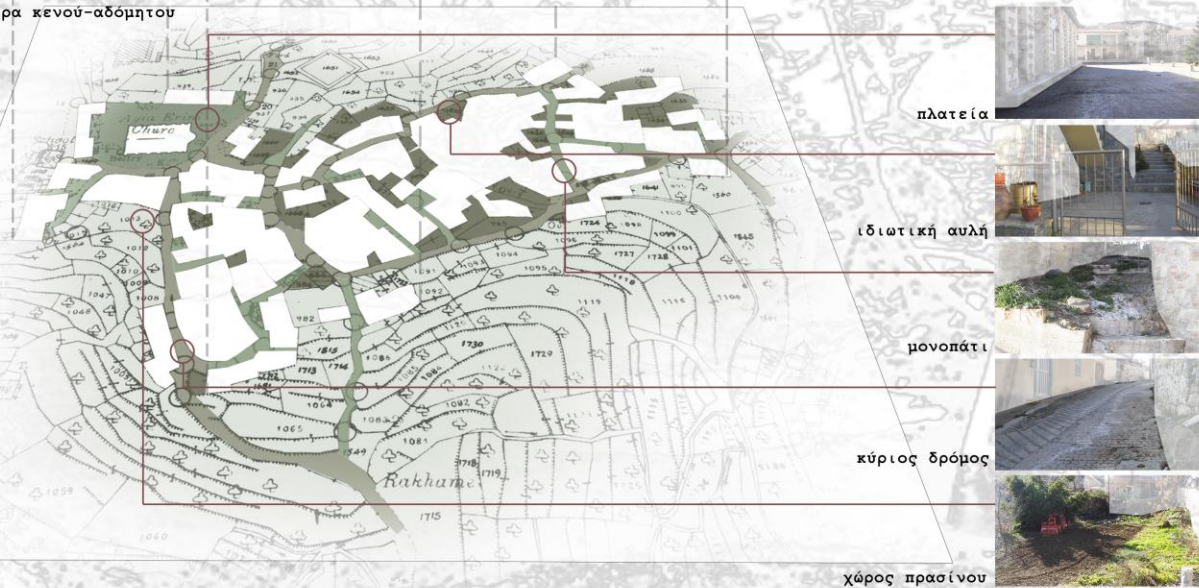

-Ο χαρακτήρας του πλήρες-δομημένου εναλλάσσεται ανάλογα με τον τύπο κατοικίας ή την κατάσταση της.

Παρατηρήσεις

-Υπάρχουν κυρίως μονόροφες κατοικίες, αρκετές εγκαταλελειμμένες που έχουν αρχίσει να γκρεμίζονται και λιγότερες διώροφες κατοικίες ή με ημιυπαίθριους χώρους.

Εναλλαγή χαρακτήρα κενού-αδόμητου

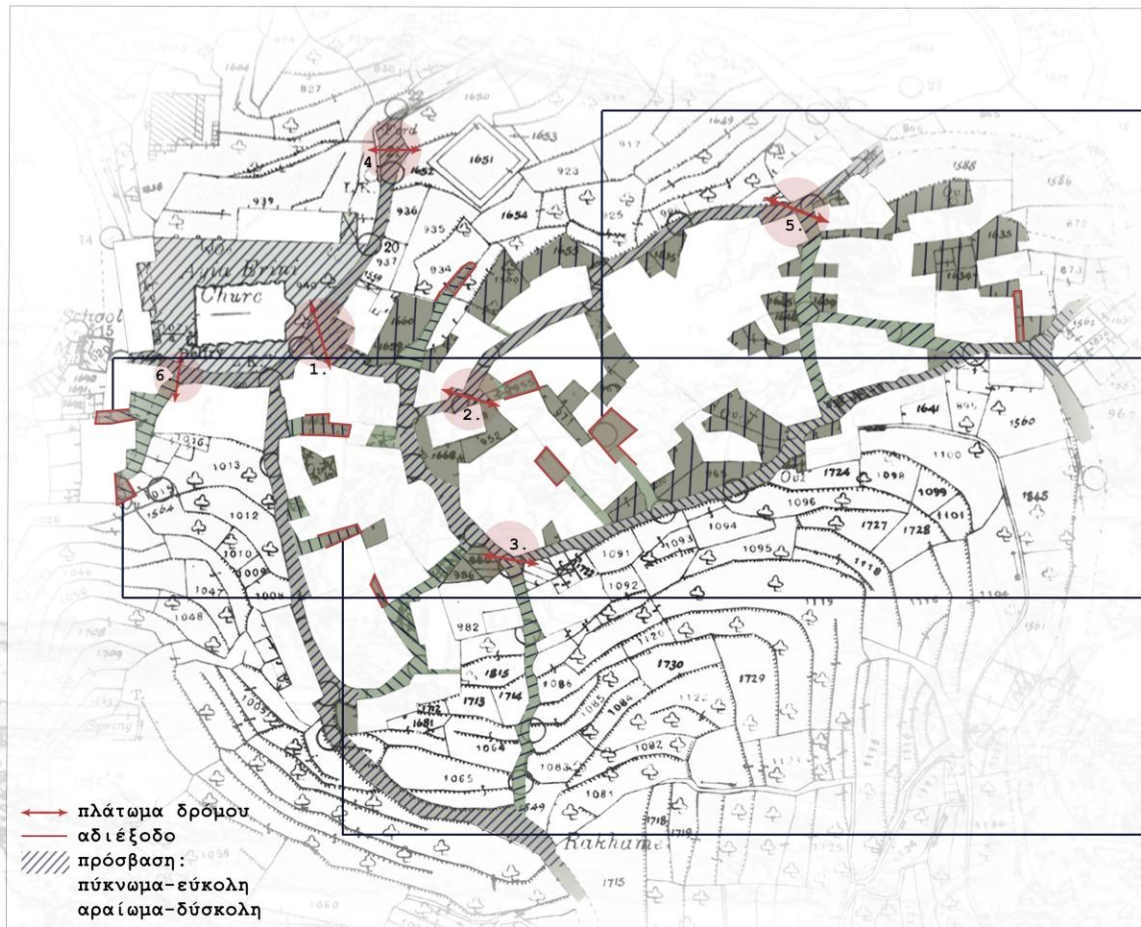

Χαρακτήρας κενού - πλήρες

-Ο χαρακτήρας του κενού-αδόμητου εναλλάσσεται σύμφωνα με τη χρήση του και το βαθμό ιδιωτικότητας του, δηλαδή διαχωρίζεται σε πλατείες, δρόμους, μονοπάτια, ιδιωτικές αυλές και χώρους πρασίνου.

Παρατηρήσεις

-Παρατηρείται η ύπαρξη μόνο μιας πλατείας στο χωριό, αυτής που περιτριγυρίζει την εκκλησία του χωριού. Επίσης υπάρχουν αρκετά μονοπάτια που πολλές φορές οδηγούν σε αδιέξοδα και οι ιδιωτικές αυλές ως επί το πλείστον βρίσκονται στην πρόσοψη των κατοικιών, σε άμεση επαφή με το δρόμο.

Αδιέξοδα

-Η πρόσβαση στον κενό-αδόμητο χώρο του οικισμού είναι ανάλογη της εναλλαγής του χαρακτήρα του. Είναι εύκολη και άμεση για τους κύριους δρόμους και την πλατεία, γίνεται πιο έμμεση για τους ενδιάμεσους χώρους του δομημένου, τα μονοπάτια και τα αδιέξοδα και δύσκολη, έμμεση (οπτική) ή σπανιότερα δεν υπάρχει για τις ιδιωτικές αυλές.

Χαρακτήρας κενού - αδόμητου

Παρατηρήσεις

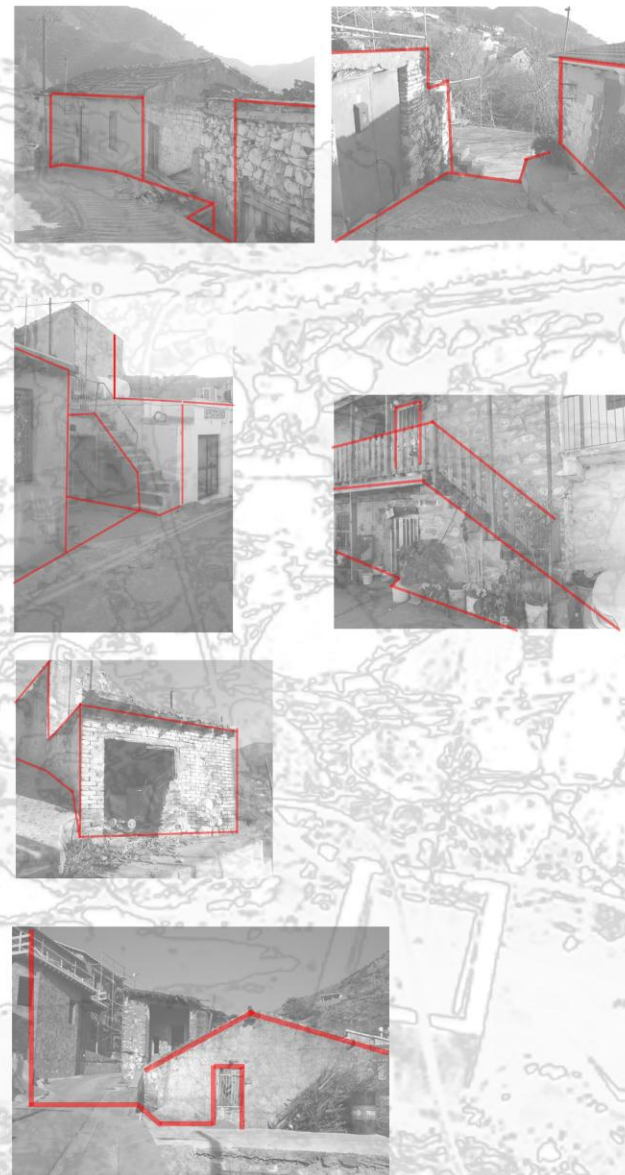
-Στο οδικό δίκτυο του οικισμού υπάρχουν κάποια πλατώματα κυρίως όπου ο δρόμος διαχωρίζεται σε δύο ή όπου υπάρχει παράδρομος ή μονοπάτι. Επίσης, οι ενδιάμεσοι χώροι του δομημένου, συγκεκριμένα πιο ιδιωτικά μονοπάτια, πολλές φορές οδηγούν σε αδιέξοδα που ίσως ευνοούν χώρους συλλογικότητας.

Πλατώματα δρόμων

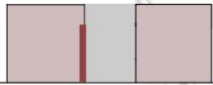
1. 2. 3. 4. 5. 6.

- Τύπος Α:**
- Μονόροφο με πρόσβαση σε σημείο κάτω από το δρόμο
 - Άμεση πρόσβαση στο δρόμο
 - Άμεση οπτική από το δρόμο
- Τύπος Β:**
- Διώροφο που παίρνει την κλίση του βουνού
 - Έμμεση πρόσβαση
 - Καθόλου οπτική
- Τύπος Γ:**
- Διώροφο στο οποίο το ύψος καταλαμβάνει 2 δρόμους από τους οποίους υπάρχει έμμεση και άμεση πρόσβαση
 - Έμμεση πρόσβαση
 - Άμεση οπτική
- Τύπος Δ:**
- Διώροφο που παίρνει την κλίση του βουνού
 - Άμεση πρόσβαση
 - Άμεση οπτική
- Τύπος Ε:**
- Διώροφο με πρόσβαση μέσω μιας σκάλας
 - Έμμεση πρόσβαση
 - Έμμεση οπτική
- Τύπος Στ:**
- Μονόροφο κάτω από το δρόμο
 - Έμμεση πρόσβαση
 - Καθόλου οπτική

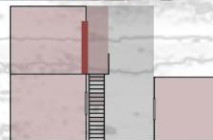
Τυπολογίες κατοικιών

Τύπος Α

Τύπος Β

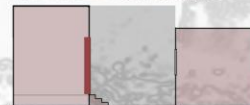
Τύπος Γ

Τύπος Δ

Τύπος Ε

Τύπος Στ

Μετάβαση από δημόσιο προς ιδιωτικό

-Η μετάβαση από το δημόσιο προς το ιδιωτικό ή το αντίστροφο πολλές φορές δεν είναι άμεση, αλλά υπάρχουν οι ενδιάμεσοι ημιδημόσιοι χώροι που την κάνουν πιο ομαλή. Αυτό συμβαίνει όταν η είσοδος μιας κατοικίας δεν εφάπτεται στο δρόμο αλλά βρίσκεται σ' ένα παράδρομο ή πιο ημιδημόσιο μονοπάτι ή στον ενδιάμεσο χώρο μεταξύ δομημένου χώρου, στην πλάγια όψη της κατοικίας, σε διαφορετικό επίπεδο από το δρόμο ή πριν από αυτή υπάρχει ιδιωτικός χώρος αίθριος ή ημιυπαίθριος χώρος.

Τύπος Α
 Έμμεση μετάβαση μέσω δευτερεύον δρόμου (παράδρομος, μονοπάτι, ενδιάμεσος αδόμητος χώρος).

Τύπος Β
 Άμεση μετάβαση από κύριο δρόμο.

Τύπος Γ
 Έμμεση μετάβαση μέσω δεύτερου επιπέδου ή μπαλκονιού.

Τύπος Δ
 Έμμεση μετάβαση από την πλάγια όψη και αλλαγή επιπέδου.

Τύπος Ε
 Έμμεση μετάβαση μέσω ιδιωτικού χώρου (αυλή, στεγασμένος χώρος).

Τύπος Στ
 Έμμεση μετάβαση μέσω μικρής υψομετρικής διαφοράς (3-4 σκαλιά) πάνω ή κάτω από το επίπεδο του δρόμου.

■ δημόσιο
 ■ ιδιωτικό

Τύπος Α

Τύπος Β

Τύπος Γ

Τύπος Δ

Τύπος Ε

-Στους κενούς ενδιάμεσους και πιο ιδιωτικούς χώρους μεταξύ των κατοικιών η επαφή είναι άμεση, έμμεση ή δεν υπάρχει καθόλου. Εκεί όπου υπάρχουν ανοίγματα-παράθυρα στις απέναντι κατοικίες η επαφή είναι κυρίως έμμεση-οπτική ενώ εκεί που υπάρχει θύρα η επαφή γίνεται πιο άμεση λόγω της δυνατότητας πρόσβασης. Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει καθόλου άνοιγμα έστω σε μια από τις κατοικίες η επαφή αποκόπτεται εντελώς.

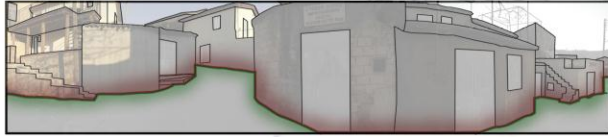
Σχέση κατοικιών - ενδιάμεσοι χώροι

- Τύπος Α
Ανοίγματα στις δύο μονόροφες κατοικίες
- Τύπος Β
Ανοίγματα στη μια από τις δύο κατοικίες
- Τύπος Γ
Θύρες στις δύο μονόροφες κατοικίες
- Τύπος Δ
Θύρες και ανοίγματα στο δεύτερο επίπεδο των δύο διόροφων κατοικιών
- Τύπος Ε
Θύρες στο ισόγειο στη μονόροφη και στο δεύτερο επίπεδο στη διόροφη κατοικία

Παρατηρήσεις

-Παρατηρείται ότι αποφεύγεται η τοποθέτηση ανοιγμάτων ή θυρών απέναντι-απέναντι έτσι ώστε να διατηρείται η ιδιωτικότητα της κάθε κατοικίας.

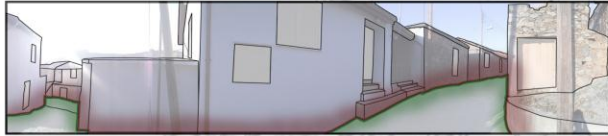
Σχέση Κατοικίας με το Γύρω Περιβάλλον και Κορυφογραμμή

Όψη 1

Όψη 2

Όψη 3

-Το όριο του δημόσιου χώρου σε αρκετές περιπτώσεις σταματά εκεί που ξεκινά το όριο του ιδιωτικού.

-Σε μερικές περιπτώσεις η εναλλαγή δημόσιου με ιδιωτικό είναι απότομη καθώς δεν υπάρχουν αρκετοί ενδιάμεσοι χώροι μετάβασης, όπως αυλές, ενώ στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχουν τέτοιοι ενδιάμεσοι χώροι.

Κορυφογραμμή:

-Τα ύψη των κατοικιών είναι διαφορετικά μεταξύ τους, λόγω του ότι κάποια είναι διώροφα και κάποια μονόροφα, αλλά και λόγω του ότι οι κατοικίες είναι κτισμένες πάνω στο βουνό και υπάρχουν έντονες οι υψομετρικές διαφορές.

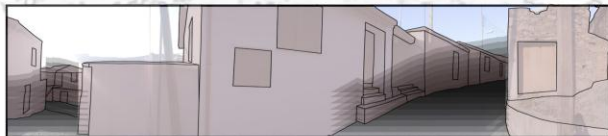
Σχέση Κατοικίας με το Δημόσιο - Δρόμο

Όψη 1

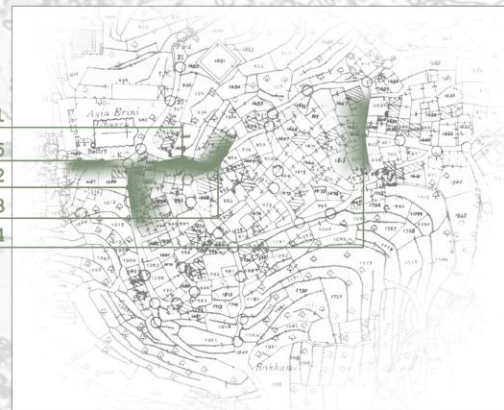

Όψη 2

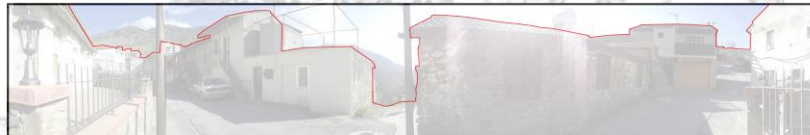
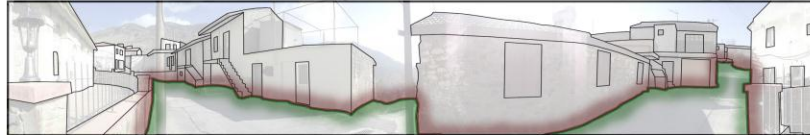
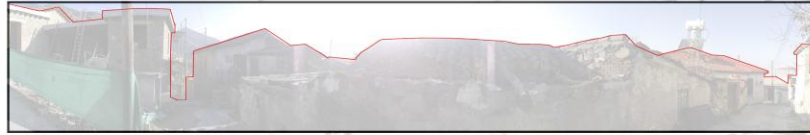
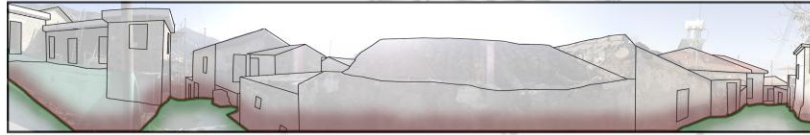
Όψη 3

- Δημόσιο - Δρόμος
- Ιδιωτικό - Κατοικία

Σχέση ύψη κτηρίων με το δημόσιο

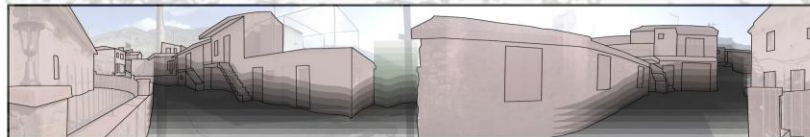
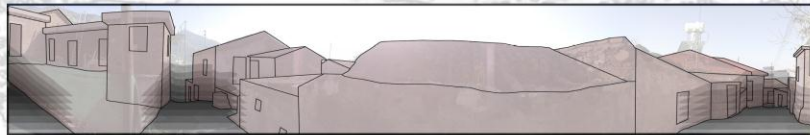
Εχέση Κατοικίας και Ανοιγμάτων με το Γύρω Περιβάλλον Υψομετρικές Διαφοροποιήσεις - Κορυφογραμμή

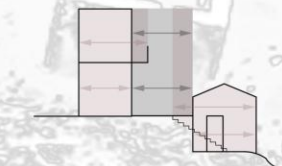
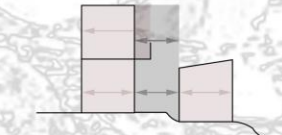
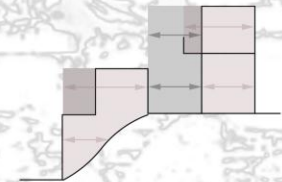
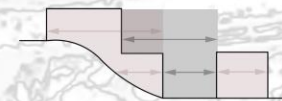
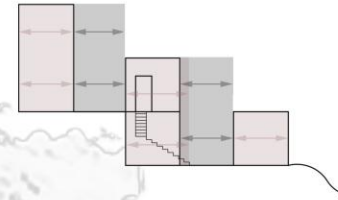
Όψη 4

Όψη 5

Εχέση Κατοικίας με το Δημόσιο - Δρόμο

- Δημόσιο - Δρόμος
- Ιδιωτικό - Κατοικία

-Το όριο του δημόσιου χώρου σε αρκετές περιπτώσεις σταματά εκεί που ξεκινά το όριο του ιδιωτικού.

-Σε μερικές περιπτώσεις η εναλλαγή δημόσιου με ιδιωτικό είναι απότομη καθώς δεν υπάρχουν αρκετοί ενδιάμεσοι χώροι μετάβασης, όπως αυλές, ενώ στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχουν τέτοιοι ενδιάμεσοι χώροι.

Κορυφογραμμή:

-Τα ύψη των κατοικιών είναι διαφορετικά μεταξύ τους, λόγω του ότι κάποια είναι διάροφα και κάποια μονόροφα, αλλά και λόγω του ότι οι κατοικίες είναι κτισμένες πάνω στο βουνό και υπάρχουν έντονες οι υψομετρικές διαφορές.

Παρατηρήσεις:

-Το όριο δημόσιου - ιδιωτικού είναι αυστηρό σε μερικές περιπτώσεις.

-Υπάρχουν περιπτώσεις που υπάρχουν στοιχεία στις κατοικίες που έχουν ημιδημόσιο χαρακτήρα ή εκτείνονται προς το δημόσιο. Αυτά τα στοιχεία μπορεί να βρίσκονται μόνο στο δεύτερο επίπεδο της κατοικίας, όπως μπαλκόνια και βεράντες, χωρίς άμεση πρόσβαση. Σε άλλες περιπτώσεις όπου υπάρχει άμεση πρόσβαση μέσω σκάλας ο ημιδημόσιος χαρακτήρας επεκτείνεται και στο ισόγειο προς το δημόσιο.

Εχέση ύψη κτηρίων με το δημόσιο

Μονόροφα

Με άμεση πρόσβαση (πόρτες και ανοίγματα-μόνο πόρτες)

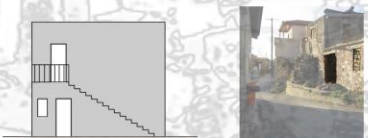
Με οπτική επαφή (ανοίγματα)

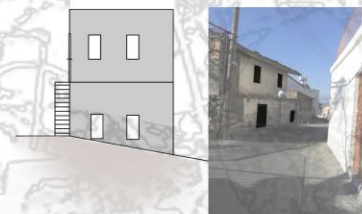
Διώροφα

Με άμεση πρόσβαση (πόρτες και ανοίγματα-μόνο πόρτες)

Με οπτική επαφή (ανοίγματα)

Τυπολογίες ανοιγμάτων-είδος πρόσβασης

-Παράθυρα και πόρτες προς το δρόμο-Εξωστρέφεια κατοίκων

-Τύποι ανοιγμάτων σε μονόροφα:

- *Πόρτα
- *Πορτοπαράθυρα
- *Παράθυρα

-Οπτική και άμεση επαφή

-Τύποι ανοιγμάτων σε διώροφα:

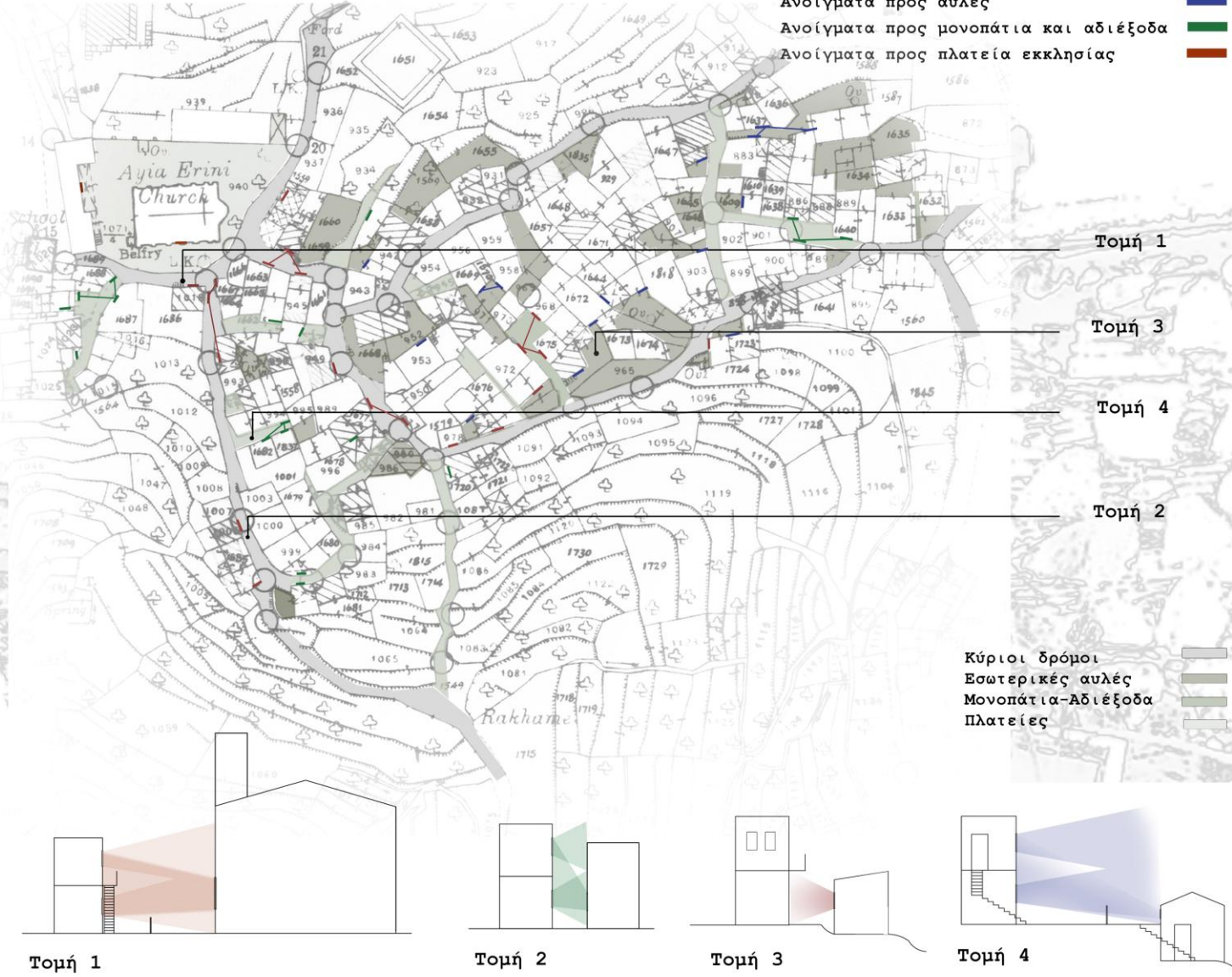
- *Πόρτα με αρσέρα
- *Πορτοπαράθυρα πάνω κάτω
- *Πορτοπαράθυρα κάτω και πόρτα πάνω (πρόσβαση μέσω σκάλας)
- *Πόρτα κάτω πορτοπαράθυρα πάνω
- *Παράθυρα

-Οπτική και άμεση επαφή

Ανοίγματα-παράθυρα
 Πόρτες

Ανοίγματα προς το δημόσιο

- Ανοίγματα προς κύριο δρόμο
- Ανοίγματα προς αυλές
- Ανοίγματα προς μονοπάτια και αδιέξοδα
- Ανοίγματα προς πλατεία εκκλησίας

■ -Περισσότερα ανοίγματα προς τους κύριους δρόμους

■ -Τομή 1
Άμεση οπτική επαφή μεταξύ κατοικίας-δημόσιου κτηρίου

■ -Τομή 2
Άμεση οπτική επαφή μεταξύ κατοικιών

■ -Τομή 3
Διακοπτόμενη οπτική επαφή μεταξύ κατοικιών

■ -Τομή 4
Μερική οπτική επαφή μεταξύ κατοικιών

Σχέση δημόσιου με ιδιωτικό-Ανοίγματα

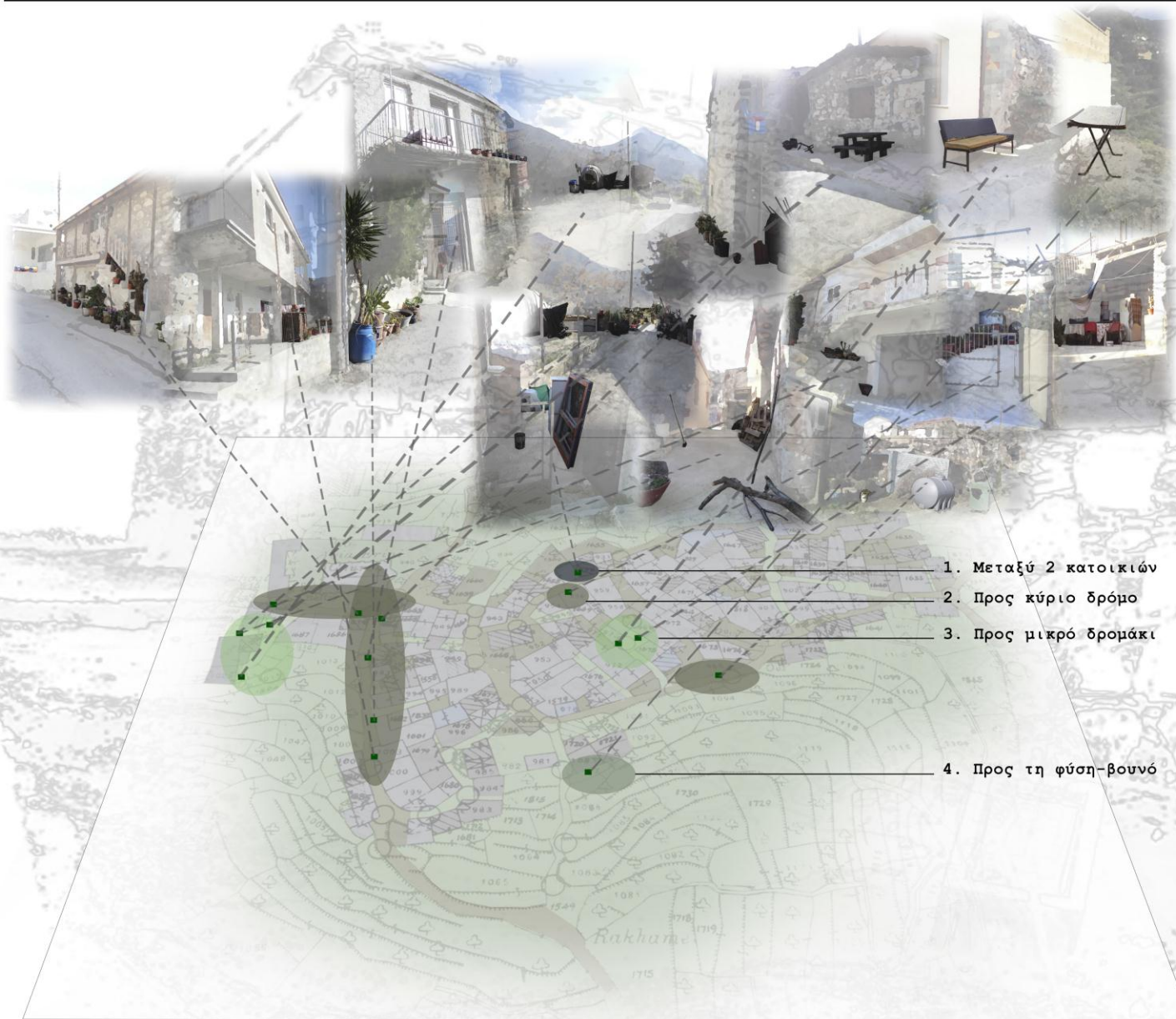
- Κύριοι δρόμοι
- Εσωτερικές αυλές
- Μονοπάτια-Αδιέξοδα
- Πλατείες

Τομή 1

Τομή 2

Τομή 3

Τομή 4

1. Μεταξύ 2 κατοικιών
2. Προς κύριο δρόμο
3. Προς μικρό δρομάκι
4. Προς τη φύση-βουνό

-Οι ιδιοκτήτες των κατοικιών τοποθετούν αντικείμενα στο όριο ιδιωτικού - δημοσίου.

-Επέκταση του ιδιωτικού χώρου προς τον δημόσιο χώρο.

-Πιθανά αντικείμενα που εκτείθονται στο δημόσιο: λουλούδια, τραπέζια, καρέκλες, φούρνοι, δευτερεύον αντικείμενα των κατοικιών.

Αντικείμενα εκτεθειμένα στο δημόσιο χώρο

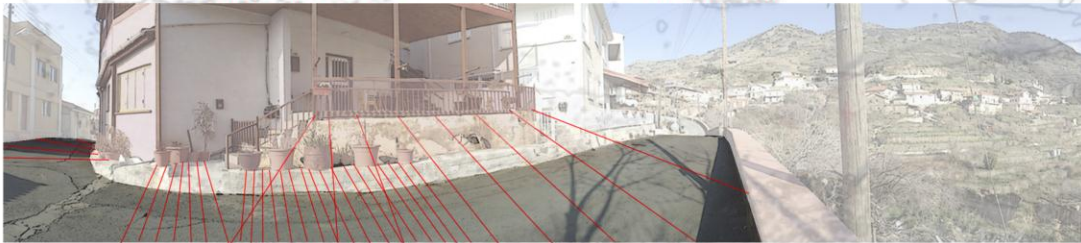
Παρατηρήσεις:

-Τα περισσότερα αντικείμενα που εκτείθονται στο δημόσιο είναι σε κύριους δρόμους και κυρίως προς στην πλευρά που βρίσκεται η εκκλησία.

-Τα αντικείμενα που εκτείθονται κυρίως προς τον κύριο δρόμο είναι συνήθως λουλούδια και διακοσμητικά στοιχεία.

-Τα αντικείμενα που εκτείθονται προς τα μικρά δρομάκια και μεταξύ 2 κατοικιών είναι κυρίως αντικείμενα που έχουν σχέση με μια δραστηριότητα, όπως φούρνος, τραπέζι κτλ.

-Τα αντικείμενα που εκτείθονται σε απομονωμένα μέρη όπως το βουνό είναι κυρίως κατεστραμμένα αντικείμενα

Σχέση κενού - ιδιωτικού / δημόσιου / δημόσιου / δημόσιου

-Μέσω των αντικειμένων που εκτίθενται στο δημόσιο, το όριο ιδιωτικού-δημοσίου αναίρεται και δημιουργείται ένας ημιδημόσιος χώρος.

-Τα αντικείμενα που δημιουργούν τον ενδιαμέσο χώρο είναι κυρίως φούρνοι, μπαλκόνια, λουλούδια, τραπέζια κτλ.

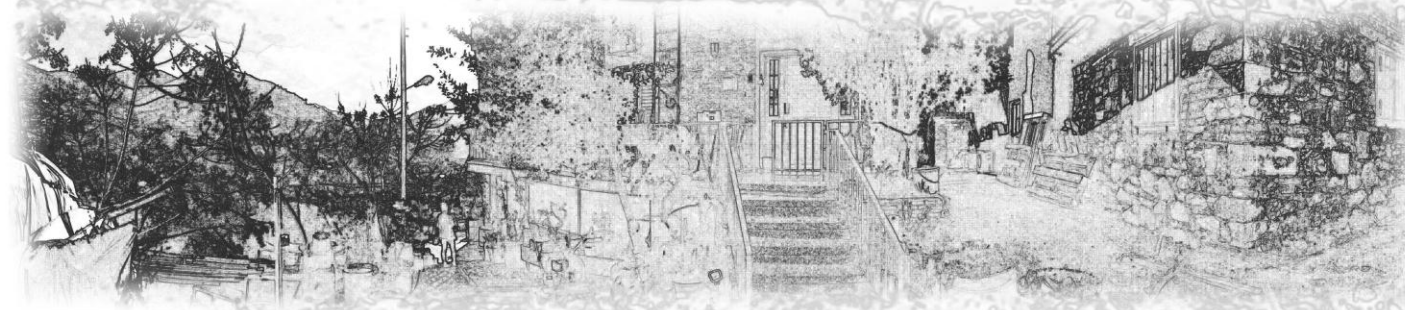
-Μερικές φορές τα αντικείμενα βρίσκονται στον δρόμο αναιράντας το όριο, ενώ σε άλλες περιπτώσεις βρίσκονται στα μπαλκόνια και στις βεράντες που αποτελούν στοιχεία εντός των ορίων του κτηρίου.

-Στον οικισμό παρατηρούνται αρκετά ανοίγματα προς τον κύριο δρόμο (τα περισσότερα), αποτελώντας ένα στοιχείο εξωστρέφειας του. Αυτά τοποθετούνται και στο ισόγειο και στα ψηλότερα επίπεδα, έτσι είναι δυνατή η επικοινωνία με το δημόσιο, καθώς και η δυνατότητα αερισμού και φωτισμού των χώρων.

-Παρατηρείται η επέκταση του ιδιωτικού προς το δημόσιο μέσω της τοποθέτησης εξοπλισμού-αντικειμένων στον εξωτερικό χώρο, που φανερώνει τον εξωστρεφή χαρακτήρα του οικισμού. Τις περισσότερες φορές, όταν τοποθετούνται προς κύριο δρόμο έχουν διακοσμητικό χαρακτήρα ενώ όταν τοποθετούνται προς στενά δρομάκια, ενδιάμεσους κενούς χώρους ή μονοπάτια έχουν χρηστικό χαρακτήρα.

- Σημαντικότερος χώρος κοινωνικοποίησης και συνάθροισης του οικισμού είναι η πλατεία της εκκλησίας.

-Υπάρχουν πολλά μονοπάτια και ενδιάμεσοι κενοί χώροι στον οικισμό που οδηγούν σε αδιέξοδο και αποτελούν πιο ιδιωτικούς χώρους και ίσως χώρους συνάθροισης.

-Οι ιδιωτικές αυλές των κατοικιών βρίσκονται σχεδόν πάντα στην πρόσοψη των κατοικιών προς το δρόμο, αποτελώντας ένα ενδιάμεσο ημιδημόσιο χώρο του δημοσίου-ιδιωτικού με οπτική επαφή του δημοσίου προς αυτές.

-Οι τυπολογίες των κατοικιών επηρεάζουν πολλές φορές τη μετάβαση και την έκθεση τους προς το δημόσιο. Όταν είναι μονόροφες η πρόσβαση γίνεται άμεσα ενώ στις περισσότερες περιπτώσεις γίνεται έμμεσα λόγω του ότι είναι διώροφες οι κατοικίες ή έχουν διαφορετικά επίπεδα πρόσβασης, αφού ο οικισμός βρίσκεται σε ορεινή περιοχή. Επίσης, η πρόσβαση είναι έμμεση όταν υπάρχει ιδιωτικός αίθριος χώρος πριν την κατοικία ή όταν η πρόσβαση γίνεται από την πλάγια όψη.

-Στους ενδιάμεσους αδόμητους χώρους μεταξύ των κατοικιών αρκετές φορές υπάρχουν ανοίγματα και επικοινωνία μεταξύ τους, αλλά αποφεύγεται η άμεση επαφή, δηλαδή τα ανοίγματα να βρίσκονται αντικριστά, έτσι ώστε να διατηρείται η ιδιωτικότητα της κάθε κατοικίας.

-Πολλές φορές το όριο του δημοσίου εφάπτεται στο ιδιωτικό, αλλά στοιχεία των κατοικιών όπως μπαλκόνια και κλιμακοστάσια, το αναιρούν δημιουργώντας ημιδημόσιους χώρους.

Συμπεράσματα